

JAARVERSLAG 2012

1. Instelling en taak van de CAVV

Als onafhankelijk adviesorgaan adviseert de Commissie van advies inzake volkenrechtelijke vraagstukken de regering en de beide kamers van de Staten-Generaal op verzoek of op eigen initiatief over juridische vraagstukken waarin de uitleg van het internationaal recht en de ontwikkeling van dat recht centraal staan. Zij bestaat onder de huidige benaming sinds 1920. Per 1 januari 1998 werd zij bij wet ingesteld als gevolg van de reorganisatie van het stelsel van adviescolleges, die zijn beslag kreeg in de Kaderwet adviescolleges.

2. De CAVV in 2012

In 2012 mocht de CAVV zich verheugen in de belangstelling vanuit het parlement voor adviezen uit 2011, namelijk het advies over de immuniteit van buitenlandse ambtsdragers van mei 2011 (nr. 20) en het advies over digitale oorlogvoering dat de CAVV en de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) gezamenlijk uitbrachten in december 2011 (nr. 22).

In eerstgenoemd advies zocht de CAVV naar het internationaalrechtelijk evenwicht tussen enerzijds de toenemende aandacht voor het voorkomen van straffeloosheid van internationale misdrijven en anderzijds de immuniteit van rechtsmacht als instrument voor het goede verloop van interstatelijke betrekkingen. Zij onderkende in het advies dat zittende staatshoofden, regeringsleiders en ministers van buitenlandse zaken persoonlijke immuniteit genieten, d.w.z. immuniteit voor handelen in zowel een officiële als privéhoedanigheid. Ook personen zoals diplomaten en vertegenwoordigers van lidstaten van internationale organisaties genieten, op basis van verdragen, deze immuniteit, evenals, op basis van het internationaal gewoonterecht, deelnemers aan officiële missies voor de duur van hun bezoek aan een vreemde staat.

De CAVV adviseerde om het Nederlandse beleid ten aanzien van deze missies te formaliseren in een brief aan de Staten-Generaal met kopie aan de rechterlijke macht. In een brief van 19 oktober 2011 kondigde de minister van Buitenlandse Zaken, mede namens de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, aan, dat hij dit advies zou opvolgen. Dit kreeg in een debat op 8 november 2011 brede steun van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer. De minister van Buitenlandse Zaken formuleerde het regeringsbeleid inzake de immuniteit van leden van buitenlandse officiële missies vervolgens in zijn brief van 26 april 2012. Daarin werd onder meer het juridisch kader van dit beleid geschetst en werd omschreven in welke gevallen sprake is van een officiële missie.

Op 6 april 2012 legde de vaste commissie voor Defensie van de Tweede Kamer een aantal vragen voor aan de ministers van Defensie en Buitenlandse Zaken over het AIV/CAVV-advies digitale oorlogvoering. De ministers beantwoordden deze vragen op 19 juli 2012. Het advies is doorspekt van internationaalrechtelijke elementen, maar de bijdrage van de CAVV komt vooral tot uiting in hoofdstuk II over de relatie tussen digitale aanvallen en het oorlogsrecht. Gevraagd naar de actualiteit van dit recht bevestigden de ministers de conclusies van de AIV/CAVV. Zij benadrukten dan ook het kabinetsstandpunt, dat de bestaande regels van het oorlogsrecht kunnen worden toegepast in gewapende conflicten in het digitale domein en dat ook in dit domein bij de toepassing van humanitair oorlogsrecht moet worden voldaan aan de volkenrechtelijke eisen van noodzakelijkheid en proportionaliteit.

In 2012 bracht de CAVV geen nieuwe adviezen uit. Bij haar beraadslagingen over mogelijke advisering uit eigen beweging bleek, dat de gedachte om een advies uit te brengen inzake volkenrechtelijke vragen over het externe optreden van de Europese Unie, in bijzonder met betrekking tot internationale organisaties en verdragen, ook bij het ministerie van Buitenlandse Zaken leefde. Op 18 december 2012 ontving de CAVV van de minister van Buitenlandse Zaken het verzoek een advies hierover uit te brengen.

De aankondiging van de minister, in antwoord op vragen vanuit de Tweede Kamer, van een verzoek aan de CAVV om een internationaalrechtelijk advies over bewapende *drones*, kreeg zijn beslag in een aanvraag van 5 januari 2013. In afwachting en opvolging van de officiële aanvragen begon de CAVV met de voorbereiding van haar advisering over beide onderwerpen.

In 2012 begon het secretariaat van de CAVV ook met de voorbereidingen voor de lancering van een CAVV-website, zodat recht wordt gedaan aan haar onafhankelijke karakter als adviesorgaan.

3. Samenstelling

De leden van de CAVV worden op basis van hun deskundigheid op het gebied van het internationaal recht op voorstel van de minister van Buitenlandse Zaken benoemd per koninklijk besluit.

In mei 2012 werd afscheid genomen van prof. dr. M.T. Kamminga, die de maximale termijn van twaalf jaar als CAVV-lid had voltooid. Prof. Kamminga was sinds mei 2008 voorzitter van de CAVV. Hij werd als zodanig opgevolgd door prof. dr. M.M.T.A. Brus. De leden van de CAVV zijn prof. dr. K.C.J.M. Arts, dr. C.M. Brölmann, prof. dr. L.J. van den Herik, prof. dr. T.D. Gill, dr. N.C.M.P. Jägers, prof. dr. J.G. Lammers, dr. A.G. Oude Elferink, prof. dr. W.G. Werner en prof. dr. R.A. Wessel. Prof. dr. E. Lijnzaad was in het verslagjaar ambtelijk adviseur van de CAVV en mr. drs. W.E.M. van Bladel voerde het secretariaat.

4. Financiën

Het budget van de CAVV (€ 22.000) is ondergebracht bij de begroting van de Directie Juridische Zaken van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

De vergoedingen van de voorzitter en de leden zijn binnen het wettelijk kader vastgesteld bij ministerieel besluit. Zij ontvangen een bedrag per bijgewoonde vergadering en de reiskosten. Deze kosten vormen de hoofdpost op de begroting en zijn in 2012 € 5301,70. Aan representatiekosten werd in 2012 € 1072,26 uitgegeven en aan de website € 1202,26, zodat de uitgaven in 2012 in totaal € 7.576,22 bedragen. Dit omvat niet de kosten verbonden aan de inzet van de secretaris, die het werk voor de CAVV verricht als onderdeel van haar functie bij de Afdeling Internationaal Recht van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

maart 2013

